

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 610/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na tlmočníka zaručeného v čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na tlmočníka zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 5 T 81/2013 z 1. októbra 2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos 170/2013 zo 17. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2013 doručená sťažnosť J. V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na tlmočníka zaručeného v čl. 47 ods. 4 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a práva na tlmočníka zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 81/2013 z 1. októbra 2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 170/2013 zo 17. októbra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) uznesením ČVS: PPZ-699/NKA-PZ-ZA-2012 z 18. decembra 2012 vzniesol proti sťažovateľovi obvinenie pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 4 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

V tejto veci bol sťažovateľ uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 104/2012 z 20. decembra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 58/2012 z 3. januára 2013 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Dňa 13. septembra 2013 bola na sťažovateľa podaná okresnému súdu obžaloba Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) pod sp. zn. Kv 91/12 pre pokračovací pokus obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona.

Po podaní obžaloby okresný súd sťažnosťou napadnutým uznesením č. k. 5 T 81/2013-1641 z 1. októbra 2013 podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sťažovateľ sa z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku ponecháva vo väzbe, a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 25. januára 2013 zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ je presvedčený, že okresný súd uznesením č. k. 5 T 81/2013-1641 z 1. októbra 2013 a krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013 porušili ním označené základné práva zaručené mu ústavou a práva zaručené dohovorom.

Porušenie základného práva na obhajobu sťažovateľ vidí v tom, že pri jeho výsluchu konanom 1. októbra 2013 nebol prítomný jeho obhajca z dôvodu, že mu nebolo včas doručené upovedomenie o tomto úkone, resp. o rozhodovaní o väzbe. Upovedomenie obhajca sťažovateľa prevzal na pošte až v deň konania výsluchu o 12.00 h, pričom deň predtým toto na pošte ešte nebolo. Sťažovateľ tvrdí, že obhajca nebol „kontaktovaný“ ani telefonicky ani telefaxom. Týmto neskorým doručením upovedomenia došlo podľa slov sťažovateľa *„k porušeniu práva obvineného na prítomnosť obhajcu pri jeho výsluchu v zmysle § 34 Tr. por. a tým aj k porušeniu práva na obhajobu v zmysle čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru“*.

Sťažovateľ ďalej vytýka okresnému súdu, že ho pri úkone – výsluchu – nesprávne s prihliadnutím na štádium konania označil za obžalovaného napriek tomu, že v tom čase ešte nebolo nariadené hlavné pojednávanie po podaní obžaloby, čo *„mohlo vyvolať u sťažovateľa dôvodnú obavu o jeho vtedajšom postavení“*. Taktiež namieta, že z obsahu zápisnice o jeho výsluchu nie je zrejmé, *„o čom a v akom rozsahu bol... ako obvinený poučený“*, a že takéto *„všeobecné konštatovanie o poučení je v rozpore s § 34 ods. 3 a § 121 ods. 1 Tr. por., pretože z neho nevyplýva konkrétne poučenie o právach...“*

obvineného“. Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľ *„nemal ani plnú možnosť“* na uplatnenie svojich práv.

V súvislosti s výsluchom vykonaným okresným súdom 1. októbra 2013 sťažovateľ taktiež namieta, že napriek tomu, že sa domáhal prítomnosti svojho obhajcu na tomto úkone, nebola táto požiadavka akceptovaná a *„tiež nie je zaprotokolovaná v zápisnici“*. Táto okolnosť predstavuje porušenie jeho práva na prítomnosť obhajcu pri výsluchu podľa § 34 Trestného poriadku.

Rovnako nie je *„zaprotokolovaná“* ani žiadosť sťažovateľa *„o ustanovenie tlmočníka“*, ktorú takisto predniesol pri svojom výsluchu, a táto zostala *„nepovšimnutá“*, pritom podľa jeho názoru obvinený môže *„kedykoľvek počas konania uplatniť si právo na tlmočníka“*. Týmto malo dôjsť k zásahu do jeho práva na tlmočníka zaručeného mu v § 2 ods. 20 Trestného poriadku, v čl. 47 ods. 4 ústavy a v čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru.

Na znak nesúhlasu *„s vedením predmetného výsluchu“* sťažovateľ odmietol podpísať zápisnicu o ňom vyhotovenú.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu sťažovateľ tvrdí, že v rozhodnutí okresného súdu č. k. 5 T 81/2013-1641 z 1. októbra 2013 *„absolútne“* absentuje vymedzenie konkrétnych skutkových dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Podľa slov sťažovateľa krajský súd vo svojom uznesení č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013, ktorým rozhodoval o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 1. októbra 2013, *„Uviedol síce niekoľko dôvodov, ale tie úplne absentujú v uznesení OS Trnava“*. Okrem toho podľa názoru sťažovateľa od jeho vzatia do väzby *„už ubehlo... vyše 9 mesiacov..., a preto je nutné pri posudzovaní o väzbe oprieť sa aj o nové okolnosti, resp. skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas vyšetrovania a nielen všeobecne konštatovať, že dôvody väzby sú také isté ako ku dňu 20. 12. 2012... Takéto nové skutočnosti a dôvody neboli skutkovo konkretizované, a preto nemožno rozhodnúť o ponechaní sťažovateľa vo väzbe a rozhodnutia o ponechaní sťažovateľa vo väzbe porušujú čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru, keďže nie sú zákonné dôvody väzby v spojení s judikatúrou Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva.“*

Sťažovateľ poukázal aj na skutočnosť, že od posledného úkonu vykonaného vyšetrovateľom PZ v prípravnom konaní, ktorým bol výsluch svedka 16. júla 2013, do podania obžaloby 13. septembra 2013 neboli vykonávané žiadne vyšetrovacie úkony. Toto považoval „za nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní“, a teda nesúhlasil s názorom krajského súdu, podľa ktorého bol postup týchto orgánov plynulý. Sťažovateľ je presvedčený, že „nevykonávanie úkonov vo veci samej po dobu dvoch mesiacov a odklad podania obžaloby na obdobie 3 týždňov bez objektívnych prekážok znamená kvalifikovanú nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní (teda prokuratúry a policajtov), ktorá... vylučuje naplnenie podmienok trvania väzby“.

Napokon sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu aj tým, že „v danom prípade nebolo rozhodnuté o väzbe zákonným spôsobom, teda formou ktorú predpokladá Trestný poriadok, keďže OS Trnava rozhodoval jednoduchou formou výsluchu a teda ani samotná väzba nie je zákonná“. Tvrdí, že súd, resp. senát po podaní obžaloby, t. j. v súdnom konaní môže konať len na verejnom zasadnutí, neverejnom zasadnutí alebo na hlavnom pojednávaní a ani v prípade rozhodovania „len“ o väzbe nemožno zvoliť postup iba podľa § 72 Trestného poriadku. Nesúhlasí s názorom krajského súdu, podľa ktorého z dikcie ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že o väzbe rozhodne predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie, pretože toto ustanovenie zakotvuje „kompetenciu... kto má rozhodnúť“, ale nie, „akým spôsobom má rozhodnúť“, ak je vec v štádiu súdneho konania.

Podľa názoru sťažovateľa sa okresný súd dopustil chyby aj nedodržaním postupu upraveným v § 238 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý mu ukladal povinnosť rozhodnúť o väzbe, ak to okolnosti prípadu umožňujú, spolu s rozhodovaním o predbežnom prerokovaní obžaloby podľa § 244 Trestného poriadku, a to na verejnom zasadnutí. Sťažovateľovi neboli známe žiadne okolnosti znemožňujúce takýto postup. Za tejto situácie došlo k porušeniu ustanovení Trestného poriadku upravujúcich doručovanie, zachovanie prípravy na verejné zasadnutie a prítomnosť obhajcu.

Keďže okresný súd rozhodoval iba o väzbe (nie aj o otázkach predbežného prerokovania obžaloby), sťažovateľ zastáva názor, že do úvahy prichádzalo rozhodovanie na neverejnom zasadnutí a podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku prináležalo jemu a jeho

obhajcovi právo zúčastniť sa takéhoto neverejného zasadnutia, ktoré však obhajcovi bolo „upreté“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že:

„... uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 5 T/81/2013 zo dňa 1. 10. 2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos/170/2013 zo dňa 17. 10. 2013 boli porušené základné práva, a to podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 4, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) a 6 ods. 3 písm. b), c) a e) Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, sťažovateľa J. V..“

Zároveň sťažovateľ žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a prikázať krajskému súdu, aby ho neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci rozhodoval o porušení tých práv a iba v súvislosti s tými rozhodnutiami, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných práv v súvislosti s inými rozhodnutiami alebo postupmi, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd za predmet sťažnosti považoval namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, základného práva na tlmočníka zaručeného v čl. 47 ods. 4 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a práva na tlmočníka zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru, a to uznesením okresného súdu č. k. 5 T 81/2013-1641 z 1. októbra 2013 a uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 47 ods. 4 ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

...

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

...

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

**1. K namietanému porušeniu práv uznesením okresného súdu
č. k. 5 T 81/2013 - 1641 z 1. októbra 2013**

Pokiaľ ide o namietanie porušenia základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom označeným rozhodnutím (uznesenie z 1. októbra 2013) okresného súdu, ústavný súd podotýka, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred všeobecnými súdnymi.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, rozhodnutie okresného súdu bolo na základe využitia riadneho opravného prostriedku (sťažnosti) preskúmané krajským súdom v druhostupňovom konaní. Sťažovateľ pritom v sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa namietal tie isté skutočnosti, ktoré predložil v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Krajský súd v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu bol oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv a slobôd sťažovateľa týmto právam a slobodám poskytnúť ochranu.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný

súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k rozhodnutiu okresnému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013

Sťažovateľ vidí porušenie jeho základného práva na obhajobu v tom, že pri jeho výsluchu pred rozhodnutím o väzbe vykonanom okresným súdom 1. októbra 2013 nebol prítomný obhajca, ktorému nebolo v dostatočnom predstihu doručené upovedomenie o tomto úkone, ako aj tým, že nebol prvostupňovým súdom pri úkone dostatočne poučený o jeho právach, a tieto si preto nemohol uplatniť v plnom rozsahu.

Ústavný súd pripúšťa, že za určitých okolností neprítomnosť obhajcu na úkonoch vykonávaných orgánmi činnými v trestnom konaní a všeobecnými súdmi môže predstavovať porušenie ustanovení príslušného procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadi a môže to mať za následok aj zásah do základného práva konkrétnej osoby na obhajobu, avšak v danej veci nejde o tento prípad.

Z pohľadu ústavnoprávnej ochrany základného práva na obhajobu je rozhodujúcim jeho materiálne ponímanie. To spočíva v tom, aby obvinený (v tomto prípade sťažovateľ) pri rozhodovaní o jeho osobnej slobode mal možnosť pred konajúcimi všeobecnými súdmi predniesť všetky argumenty, ktoré považuje za potrebné uviesť proti väzbe. V tom tkvie podstata práva na obhajobu pri rozhodovaní o osobnej slobode.

Pokiaľ je predmetom konania, ktorého výsledkom boli napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, rozhodovanie o väzbe, t. j. o osobnej slobode sťažovateľa, je prvoradou úlohou ústavného súdu skúmať, či z materiálneho hľadiska konajúce súdy poskytli realizácii základného práva sťažovateľa na obhajobu dostatočný priestor.

Z ústavnej roviny je podstatným náhľad na konanie ako celok. Ústavný súd preto neskúmal z hľadiska práva na obhajobu procesný postup súdov oboch stupňov individuálne, ale ako celok. V konečnom dôsledku inštitút opravných prostriedkov slúži práve na dosiahnutie nápravy pochybení prvostupňového konania. Inak povedané, ak by sa aj okresný súd dopustil či už procesných alebo hmotnoprávných pochybení, ak došlo k ich náprave v druhom stupni, nie je dôvod, aby ústavný súd vykonával opatrenia, ktorých výsledkom by bola ich „opätovná reparácia“.

V tomto konkrétnom prípade však bolo rozhodujúcim, či sťažovateľ mal možnosť v rámci jeho práva na obhajobu predložiť konajúcim súdom svoje argumenty.

Podľa názoru ústavného súdu tomu tak bolo. Sťažovateľ a jeho obhajca nielen v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu z 1. októbra 2013 o ponechaní sťažovateľa vo väzbe, ale už aj v skôr podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (o ktorej bolo v rámci tohto konania rozhodované), mal možnosť bez akýchkoľvek obmedzení uviesť všetko, čo považoval za potrebné, aby všeobecné súdy o jeho osobnej slobode rozhodli v prospech sťažovateľa. Ústavný súd považuje za potrebné zvýrazniť aj tú skutočnosť, že obhajca sťažovateľa 3. októbra 2013 nahliadol do trestného spisu, a teda s celou trestnou vecou bol náležite oboznámený pred celkovým skončením konania o väzbe.

Z uvedeného vyplýva záver, že za situácie, keď obhajobe bol poskytnutý dostatočný priestor na svoju realizáciu, prípadná neprítomnosť obhajcu na jednom čiastkovom úkone v rámci celého konania o osobnej slobode nedosahuje takú intenzitu, ktorá by vyžadovala potrebu zásahu zo strany ústavného súdu, a to aj v prípade, ak by táto neprítomnosť obhajcu mala byť spôsobená nesprávnym procesným postupom všeobecného súdu (tým netreba rozumieť, že ústavný súd považuje postup okresného súdu v tomto danom prípade za nesprávny).

Napokon, sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu porušenie označeného základného práva odôvodňuje neprítomnosťou osoby obhajcu pri výsluchu sťažovateľa

okresným súdom bez toho, aby túto okolnosť jasne a zreteľne spájal s akýmkoľvek ďalším negatívnym dopadom na svoju osobu.

Tie isté závery platia aj vo vzťahu k námietke o nesprávne zvolenej „forme“ konania okresným súdom pri výsluchu sťažovateľa 1. októbra 2013 (namiesto neverejného alebo verejného zasadnutia, iba výsluch), pokiaľ s nimi sťažovateľa spája aj porušenie základného práva na obhajobu. Opäť ústavný súd pripomína, že z hľadiska materiálneho naplnenia základného práva na obhajobu je rozhodujúcim, že sťažovateľ mal možnosť predložiť argumenty, ktoré považoval za potrebné, a to bez ohľadu na zákonom predpísaný formálny postup všeobecného súdu (ústavný súd znovu nehodnotí správnosť postupu okresného súdu).

Ani námietka sťažovateľa o porušení základného práva na obhajobu nesprávnym poučením o jeho právach pri výsluchu okresným súdom nie je namieste. Je pravdou, že podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie, avšak v situácii, keď po skončení vyšetrovania bola na sťažovateľa, zastúpeného kvalifikovaným obhajcom, podaná obžaloba, len ťažko možno priznať tvrdenému nedostatočnému poučeniu pri výsluchu ústavný rozmer, a to zvlášť, keď sťažovateľ netvrdí, že prvostupňovým súdom nebol poučený, ale že zo „zápisnice... *nie je zrejmé, o čom a v akom rozsahu bol sťažovateľ... poučený*“, a teda „*z neho nevyplýva konkrétne poučenie o právach sťažovateľa ako obvineného*“. To navodzuje dojem, že nie samotné poučenie o právach obvineného, ale spôsob jeho zaprotokolovania má porušovať označené základné právo, to však nedosahuje intenzitu potrebnú pre zásah ústavného súdu (materiálne hľadisko).

Ani vo vzťahu k tejto skutočnosti sťažovateľ neuviedol jasne a zreteľne žiaden konkrétny negatívny následok, ktorý by bol spôsobilým východiskom pre skúmanie a posúdenie, či prípadné nedostatočné poučenie o právach sťažovateľa ako obvineného okresným súdom v tomto danom prípade bolo spôsobilé zasiahnuť do jeho základného práva na obhajobu.

Za absolútne neopodstatnené považuje ústavný súd tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na obhajobu nesprávnym označením jeho osoby ako obžalovaného v zápisnici o jeho výsluchu vo vete „... predstúpil pred súd obžalovaný J. V...“. V konečnom dôsledku ani sám sťažovateľ v tejto súvislosti neposkytol ústavnému súdu nijaké racionálne, logické a hlavne spôsobilé odôvodnenie, na ktoré by bolo možné reagovať okrem tvrdenia, že „takéto označenie mohlo vyvolať (teda nevyvolalo, pozn.) u sťažovateľa dôvodnú obavu o jeho vtedajšom postavení“.

Niektoré z uvedených skutočností sťažovateľ namietal aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 1. októbra 2013 a krajský súd sa nimi zaoberal a svoj postoj k nim odôvodnil takto:

„Odvolací súd sa nestotožňuje so sťažnostnou námietkou obhajcu obžalovaného spočívajúcou v tom, že o väzbe obžalovaného mal súd rozhodnúť na verejnom resp. neverejnom zasadnutí v zmysle § 291 resp. § 301 Trestného poriadku. Aj keď tieto ustanovenia upravujú postup zasadnutia v súdnom konaní, tak práve požiadavka prednostného a urýchlenného rozhodnutia o väzbe aj v súdnom konaní nevyklučuje postup podľa § 72 odsek 2 Trestného poriadku. Z hľadiska prejednávanej veci považoval odvolací súd za dôležitú tú skutočnosť, že obžalovaný bol pred rozhodnutím o väzbe súdom vypočutý, o termíne tohto výsluchu bol včas upovedomený, keď predvolanie mu bolo doručené dňa 25. 09. 2013.

Z dikcie ustanovenia § 72 ods.2 Trestného poriadku vyplýva, že o väzbe rozhodne predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie. V zmysle tohto ustanovenia teda nie je vylúčené, postupom podľa § 72 ods. 2 rozhodnúť o väzbe aj v súdnom konaní.

Je pravdou, že obhajca obžalovaného sa výsluchu obžalovaného, ktorý predchádzal rozhodnutiu o väzbe, nezúčastnil. Písomné predvolanie mu bolo zaslané až dňa 24. 09. 2013 po tom, ako ho nebolo možné o termíne upovedomiť ani faxom ani telefonicky (čl. 1626-1627).

Podľa § 213 odsek 2 Trestného poriadku, obhajca má právo od vznesenia obvinenia zúčastniť sa úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom iba ak vykonanie úkonu nemožno odložiť a obhajcu o ňom vyrozumieť.

Požiadavka prednostného a urýchlého rozhodnutia o väzbe v zmysle § 238 odsek 3 Trestného poriadku v lehotách vyplývajúcich z ustanovenia § 76 odsek 3 resp. odsek 4 Trestného poriadku vylučovala odloženie tohto úkonu a tak v zmysle § 213 odsek 2 Trestného poriadku per analogiam nebolo vylúčené vykonanie uvedeného výsluchu aj v neprítomnosti obhajcu.

Tvrdenie, že obžalovaný trval na osobnej účasti obhajcu pri svojom výsluchu, nemá oporu v zadokumentovanom spisovom materiáli...

Neprítomnosť obhajcu pri výsluchu, na ktorom sa rozhodovalo o väzbe obžalovaného po podaní obžaloby, v prejednávanej veci nemožno považovať za také porušenie práva obžalovaného na obhajobu, ktoré by odôvodňovalo zrušenie napadnutého uznesenia. K tomuto záveru dospel krajský súd aj na tom základe, že súčasne s rozhodovaním o väzbe podľa § 238 odsek 3 Trestného poriadku, bolo rozhodované aj o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby zo dňa 25. 01. 2013 na č. l. 1628, ktorá obsahuje podrobné dôvody, pre ktoré by mal byť obžalovaný z väzby prepustený. “

Je evidentné, že krajský súd na sťažovateľove výhrady reagoval a uviedol aj dôvody, prečo postup okresného súdu v tejto súvislosti nepovažoval za nezákonný. Svoj záver oprel o okolnosti, ktoré z trestného spisu priamo vyplývali, ako aj o konkrétne zákonné ustanovenia, ktoré na daný prípad aplikoval, pritom ich výklad druhostupňovým súdom nemožno považovať za odporujúci ich zneniu, zmyslu a účelu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013 za zjavne neopodstatnenú a z toho dôvodu ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

3. K namietanému porušeniu základného práva na tlmočníka zaručeného v čl. 47 ods. 4 ústavy a v čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013

V ďalšom sťažovateľ namieta porušenie základného práva na tlmočníka zaručeného v čl. 47 ods. 4 ústavy a v čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru, ktoré vidí v tom, že na jeho žiadosť o ustanovenie tlmočníka pri jeho výsluchu okresný súd nereagoval a druhostupňový súd toto pochybenie nenapravil.

K tejto otázke krajský súd vo svojom uznesení zo 17. októbra 2013 zaujal takéto stanovisko:

„... zo zápisnice o výsluchu nevyplýva požiadavka obžalovaného na ustanovenie tlmočníka. V tomto smere odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že v priebehu doterajšieho konania obžalovaný požiadavku na ustanovenie tlmočníka nevzniesol ani raz. Naopak, pri svojom výsluchu dňa 18. 12. 2012 na č. l. 49, za prítomnosti zvoleného obhajcu. Š. N., prehlásil, že slovenský jazyk ovláda slovom aj písmom, preto bude vypovedať v slovenskom jazyku a nežiada aby bol pri jeho výpovedi prítomný tlmočník. Ak sa obhajoba v tomto štádiu konania snaží preklenúť uvedené prehlásenie obžalovaného tvrdením, že pri všetkých úkonoch bol vždy prítomný obhajca ovládajúci materinský jazyk obžalovaného, má odvolací súd za to, že v zmysle § 28 Trestného poriadku, obhajca nemôže súčasne plniť funkciu tlmočníka.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa

tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Vo vzťahu k predmetnej námietke sťažovateľa ústavný súd zvyrazňuje, že nie je súdom skutkovým, a teda pokiaľ sám sťažovateľ svoje tvrdenie o ním uvádzaných skutočnostiach hodnoverne nepodloží dôkazom s dostatočnou mierou hodnovernosti, nemôže zodpovedne rozhodnúť o otázke, ktorá je len v rovine tvrdenia sťažovateľa, a to vzhľadom na nemožnosť vykonávania dokazovania v rozsahu, ktoré si takáto otázka vyžaduje.

V takejto situácii ústavnému súdu prislúcha posúdiť, či sa druhostupňový súd ústavne konformným spôsobom zaoberal sťažovateľom predneseným problémom a či mu dal z hľadiska poskytnutia ochrany základných práv dostatočnú odpoveď.

Z citovanej časti uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 170/2013 zo 17. októbra 2013 jednoznačne vyplýva, že sťažnostný súd jednak zistil, že sťažovateľom nebola vznesená požiadavka na prítomnosť tlmočníka pri jeho výsluchu 1. októbra 2013, a jednak, že už v minulosti v rámci tohto trestného konania vyhlásil, že jazyk, v ktorom sa konanie vedie, ovláda slovom aj písmom, a nežiadal, aby bol pri jeho výsluchu prítomný tlmočník. Ak teda krajský súd v tejto otázke sťažovateľovi nevyhovел, nepostupoval podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na zistený skutkový stav v rozpore s právom sťažovateľa na tlmočníka.

Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd na predmetnú námietku sťažovateľa reagoval a vyhodnotil ju v súlade so skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z trestného spisu, preto v takomto postupe a následnom rozhodnutí sťažnostného súdu nemožno konkludovať zásah do základného práva na tlmočníka. Sťažnosť sťažovateľa je teda aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, preto ju ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že tým nepopiera právo obvineného, aby hocikedy v priebehu trestného konania požiadal o prítomnosť tlmočníka, a to aj po tom, ako ho skôr po riadnom poučení nepožadoval.

4. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013

Napokon sťažovateľ namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu tým, že o jeho väzbe bolo rozhodnuté bez uvedenia konkrétnych skutkových dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, ďalej tým, že v prípravnom konaní došlo k nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní, ako aj tým, že súd prvého stupňa nerozhodol o väzbe spolu s predbežným prejednaním obžaloby, a to na neverejnom zasadnutí.

K námietkam sťažovateľa smerujúcim k porušeniu základného práva na osobnú slobodu krajský súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Podľa § 238 odsek 3 Trestného poriadku, ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 odsek 1, § 241, § 244 alebo § 331 odsek 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 odsek 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Konštrukcia vyššie citovaného zákonného ustanovenia vytvára priestor na rozhodnutie o väzbe prednostne a urýchlene, pričom nevylučuje, ak to okolnosti prípadu umožňujú, súčasne rozhodnúť aj podľa § 241 resp. § 244 Trestného poriadku. Povinnosťou súdu je však v každom prípade rozhodnúť o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní v zmysle § 76 odsek 3, odsek 4 Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o väzbe podľa tohto ustanovenia možno urobiť samostatným uznesením.

Aj keď zákon presne nevymedzuje aké okolnosti prípadu neumožňujú prednostné a urýchlené rozhodnutie o väzbe súčasne napríklad s predbežným prejednaním obžaloby, treba za tieto považovať najmä rozsiahlosť spisového materiálu, zložitosť prípadu avšak aj pracovnú zaťaženosť sudcu, ktorá by mu neumožňovala, v lehote, v ktorej je potrebné rozhodnúť o väzbe, dôkladne naštudovať spisový materiál v rozsahu nevyhnutnom na predbežné prejednanie obžaloby.

Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, lehota väzby bola obžalovanému predĺžená do 18. 10. 2013. Obžaloba v danej veci bola podaná na súd I. stupňa dňa 13. 09. 2013. Termín výsluchu stanovil predseda senátu dňa 20. 09. 2013 na deň 01. 10. 2013. Z uvedeného postupu je zrejmá snaha súdu I. stupňa rozhodnúť o väzbe obžalovaného v zákonom stanovenej lehote...

... Prostredníctvom svojho obhajcu v uvedenej žiadosti poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 100/04, na dĺžku trvania väzby, ktorá v konkrétnom prípade prekročila 9 mesiacov s tým, že sa jedná o dlhšie trvajúcu väzbu, kde sa okrem formálnej stránky po materiálnej stránke vyžaduje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku a súčasne musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Namietal, že tento postup dodržaný nebol. Od posledného úkonu - výsluchu svedka L. K. dňa 16. 07. 2013 do podania obžaloby uplynuli 2 mesiace, po ktoré sa vo veci nevykonávali žiadne úkony. Má za to, že táto nečinnosť vylučuje naplnenie podmienok trvania väzby. Na nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní nasvedčuje aj odmietnutie návrhov obhajoby na vykonanie ďalších dôkazov.

Preskúmaním obsahu spisu aj odvolací súd zistil, že po tom, ako bola obvinenému predĺžená lehota väzby uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 0Tp/53/2013 zo dňa 20. 06. 2013 v spojitosti s uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 3Tpo/31/2013 z 27. 06. 2013, bola dňa 04. 07. 2013 vykonaná konfrontácia medzi svedkami F. Š. a Š. B. a dňa 18. 06. 2013 bol uskutočnený výsluch svedka L. K. (č. l. 314 - 318 a č. l. 320 - 322).

V dňoch 23. 07. až 24. 07. 2013 sa uskutočnilo oboznámenie s výsledkami vyšetrovania, na ktoré bol obhajca predvolaný 16. 07. 2013.

Návrh na podanie obžaloby bol vyšetrovateľom vypracovaný dňa 23. 08. 2013 a následne, obžaloba bola podaná na okresný súd dňa 13. 09. 2013. Ustanovenie § 209

odsek 1 Trestného poriadku nestanovuje lehoty, v akých musí podať vyšetrovateľ návrh na podanie obžaloby.

Odvolací súd má za to, že sa jednalo o plynulý postup, ktorý zodpovedá rozsahu a náročnosti veci. Nemožno sa stotožniť s názorom, že by orgány prípravného konania nepostupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

Napriek tomu, že odôvodnenie napadnutého uznesenia vyčerpávajúcym spôsobom neobsahuje úvahy, ktorými sa súd I. stupňa pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby obžalovaného spravoval, odvolací súd považoval jeho rozhodnutie za vecne správne a to z nasledovných dôvodov.

Aj v tomto štádiu konania naďalej pretrváva dôvodné podozrenie o tom, že skutok, ktorý je obžalovanému kladený za vinu v obžalobe sa stal, a existujú dôvody na podozrenie, že sa ho dopustil práve obžalovaný. Napriek tomu, že obžalovaný popiera spáchanie žalovaného skutku, dôvody na podozrenie sú založené na doposiaľ vykonaných dôkazoch, najmä výpovedi poškodenej T. L., ktorej korešpondujú aj výpovede ďalších vypočutých svedkov vo veci a v neposlednom rade aj listinnými dôkazmi najmä výpismi z účtov, ktoré sú založené v treťom zväzku vyšetrovacieho spisu. V doterajšom konaní obhajobou namietaná nezákonnosť jednotlivých dôkazov, ktoré sa odvíjajú od nezákonného výsluchu svedka Š. Š. bude predmetom rozhodovania o samotnej obžalobe a nie o väzbe. V tomto odvolací súd zotrváva na svojom skoršom názore vyslovenom aj v jeho uznesení sp. zn. 3Tpo/31/2013.

Existencia dôvodov väzby podľa § 71 odsek 1 písm. a/ Trestného poriadku je v prípade obžalovaného daná nielen výškou hroziaceho trestu ale aj tou skutočnosťou, že predtým, ako bolo rozhodnuté o jeho vzatí do väzby, sa nezdržoval pravidelne v mieste svojho trvalého bydliska, prespával na rôznych miestach, chystal sa vycestovať na dovolenku do zahraničia, ktoré skutočnosti odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia by sa tento skrýval, prípadne by ušiel, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

Existencia dôvodov väzby podľa § 71 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku je daná tým, že je dôvod na podozrenie, že trestnou činnosťou si obžalovaný zabezpečoval finančné prostriedky. Jedná sa o opakovanú trestnú činnosť, podľa odpisu z registra trestov možno na základe predchádzajúcich odsúdení usudzovať na sklony obžalovaného k páchaniu trestnej činnosti a preto je daná dôvodná obava, že by v prípade prepustenia z väzby na slobodu v páchaní trestnej činnosti pokračoval.

Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd sťažnosť obžalovaného ako nedôvodnú zamietol, keď nezistil žiadne také pochybenia, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia.“

Ústavný súd uvádza, že mu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Ako už ústavný súd uviedol, v rámci konania o sťažnostiach vo väzobných veciach skúma, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy obmedzenia osobnej slobody obvineného väzbou. Jedným z týchto princípov je aj zákonnosť dôvodov na vzatie a držanie obvineného vo väzbe.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu v súvislosti s právom na osobnú slobodu namieta, že v rozhodnutí okresného súdu absolútne absentuje vymedzenie konkrétnych skutkových dôvodov väzby. Pripúšťa však, že tieto dôvody uviedol krajský súd.

Z citovanej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva konštatácia krajského súdu, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia skutočne nie je vyčerpávajúce v otázke opodstatnenosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa, avšak na základe sťažovateľom podaného opravného prostriedku druhostupňový súd presvedčivo uviedol všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode podstatné okolnosti. Pripomenul, že stále pretrváva dôvodné podozrenie o tom, že skutok, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu, sa stal, a existujú dôvody na podozrenie, že sa ho dopustil sťažovateľ. Podstatným je však to, že krajský súd uviedol, ktoré dôkazy vykonané v rámci trestného konania tieto podozrenia zakladajú (výsluch poškodenej, svedkov, výpisy z účtov). Taktiež druhostupňový súd uviedol, v čom videl existenciu dôvodov väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Išlo nielen o hrozbu uloženia vysokého trestu odňatia slobody, ale aj o skutočnosť, že sťažovateľ sa pred uvalením väzby nezdržieval pravidelne v mieste trvalého bydliska a chystal sa vycestovať do zahraničia [t. j. obava, že by sa sťažovateľ po prepustení z väzby skrýval, prípadne by ušiel – § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku],

ako aj skutočnosť, že trestnou činnosťou si zabezpečoval finančné prostriedky a už v minulosti sa trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený, dopustil [t. j. obava, že by po prepustení v páchaní trestnej činnosti pokračoval – § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu obsahuje všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa podstatné, právne a skutkové okolnosti, preto ho v tejto časti ústavný súd považuje z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa za ústavne súladné.

Krajský súd neopomenul reagovať ani námietku sťažovateľa, že okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom, ak o väzbe nerozhodol spolu s rozhodnutím o otázkach podľa § 244 Trestného poriadku. Druhostupňový súd poukázal na príslušné zákonné ustanovenie (§ 238 ods. 3 Trestného poriadku), ktorého zmysel a spôsob, akým je na toto ustanovenie potrebné nazerať, sťažovateľovi presvedčivým výkladom ozrejmil, a uviedol aj konkrétnu okolnosť prípadu znemožňujúcu súčasné rozhodnutie o väzbe spolu s predbežným prerokovaním obžaloby. Tou bola „*snaha súdu I. stupňa rozhodnúť o väzbe obžalovaného v zákonom stanovenej lehote*“. Ústavný súd takému odôvodneniu nemá čo vytknúť.

Taktiež sa krajský súd venoval aj tvrdeniu sťažovateľa, že nečinnosť orgánov činných v prípravnom konaní vylučovala naplnenie podmienok trvania väzby a svoj záver o neopodstatnenosti tohto tvrdenia dostatočne odôvodnil, keď uviedol, že postup orgánov prípravného konania zodpovedal rozsahu a náročnosti veci. Ani v tejto časti ústavný súd potrebu svojho zásahu do rozhodnutia krajského súdu nezistil.

Z takto zistených okolností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského č. k. 3 Tos 170/2013-1671 zo 17. októbra 2013 je z hľadiska ochrany základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu akceptovateľné, nevykazujúce žiadne znaky arbitrárnosti alebo neodôvodnenosti, a teda nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva

zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru (odhliadnuc od skutočnosti, že toto ustanovenie sa viac-menej vzťahuje na konanie pri vzatí do väzby, a nie pri rozhodovaní o jej pokračovaní) a označeným uznesením krajského súdu, preto bolo namieste sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014